

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli paas...
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Némertelen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitor egyszeri beiktatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért küön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetitoráért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Kedd, augusztus 30.

168. szám.

A helyzet.

Lassanként oszladozni kezd a titok zatos homály, melybe a czár tulajdonképeni politikáját, végczéljait rejteti és a sybilla mondásokból, melyekkel az orosz kormány közlönyei az európai közvélemény kíváncsiságát táplálták és altatták, kiválik a felvilágosító szó a diplomata celszöveéből, azaz a hazug himezés-hámozásból fejlődik az igazság egy kis magvaeskája. Valahára megtudjuk, hogy tulajdonképen hova vezélez Sándor czár s igazság szerints mit akar Bulgáriában s Bulgáriával.

Az alább közölt levél, mely jól értesült pétérvári forrásból származik, igen érdekes bepillantást enged az orosz önkormányzó eszméjéről bizonyos logikát, tévelygéstől bizonyos rendszerességet megtagadni nem lehet.

Sándor czár azon szempontból indul ki, hogy Bulgáriában és Keletruméliában csak azon állapot jogos, mely a berlini szerződés határozományainak megfelel. A berlini szerződés nem ismer bolgár rumelia-uniót következőképpen az nem is létezik: a berlini szerződés a bolgár trón megüréséde esetére nem ismer kormányzóságot, nem ismeri a ruméliai kormányzó méltóságát, a mindkét ország képviselőiből alakult sobranjét, Battenberg eltávolítása óta tehát anarchia uralkodik és a két országnak nincs oly kormányja, mely eléri a holmi Ferdinánd fejedelem egyszerűen nem létezik.

Hogy a lyuk, melyet a berlini szerződés az unió útját, a konstantinápolyi konferentián Oroszország közreműködése mellett befoltoztatott, az rügeszmájében nem téveszti meg a czárt: meggyőződése szerint ezen provisorium Battenberg eltávolításával érvényessé-

gét annyival inkább elvesztette, mivel a keletruméliai statutum vele összefüggő reviziója meg nem történt, sőt meg sem kezdetett. Non avvenu.

Hogy a regenség szabadon választott, hogy ez a guruló rubelek segítségével ismételen kitért lazongásokat; forradalmakat és gyilkos összeesküvéseket levette s az országot jól kormányozta, hogy a választások folyton a legnagyobb szabadsággal s a választók minden erőszakos befolyása nélkül mentek végbe; hogy a fejedelmválasztás a legteljesebb béke és zavartalan egyetértés közepett egyhangulag lett megejtve; hogy Ferdinándot a nép és hadsereg úgy Bulgáriában, mint Keletruméliában ujjongva fogadja, hogy nagytehetségű, e mellett konzervatív és különösen Oroszország jogos igényeit megvédni kész fejedelem, kinek személye és családi összeköttetései békés becsületes uralkodásának legbecesebb biztosítékait képezik: a czárna nézve ez mind nem létezik. Az ő szeméi előtt a forrás tisztátalan s ezzel neki minden, mi e forrásból eredt, jogtalan, az ő jogát, az ő méltóságát, az ő hatalmát megfertőztetőnek tetszik.

De a czár sem akarja a bolgár kérdést megoldatlanul hagyni, csakhogy ő oly megoldást akar, a mely neki tetszik. Es ha a dolog oly komoly, oly kényes, az európai békére oly veszélyes nem lenne, mosolyogni lehetne rajta, — hogy a Néva-parti furcsa ábrándozó mily naivitással szemelte ki Deus ex machinának a bospurusi különözt és a yldiz-kioszkbeli fogvaczogató remetéit várja a balkáni gordiusi csomó kettévágását. A sultánnal akarja az európai hóhérpallost felköttetni s a padisah és kalifa kezébe nyomja a kancsukát, hogy ez terelje be a megtévelyedett keresztény bürgéket a legitim akolba! Es e mellett a többi signatarius hatalom, ne-

vezetesen Németország és Ausztria-Magyarország helyeslésére is számít!

Itt azután csakugyan minden kedélyesség megzúnik: kit akarnak ámitani? Ha monarchiánk Törökország fegyveres beavatkozását, melynek okvetlen az orosz okkupáció lett volna a következménye, talán egyidejű kísérője, hasznosnak és czélszerűnek tartotta volna, annak akkor lett volna az ideje, midőn a bulgár-ruméliai unió kimondatott és a status quo érdekében sikra szállt Szerbia ellen a bolgár hadsereg kivonult. Azóta Európa az uniót elösmerte, akár mily formában, záradékokkal, elő és utófeltételekkel, az mindegy, el van ismerve, s a mindkét országbeli tényleges uralkodó azonos-sága ma már nem vét a nemzetközi jog ellen, s így nem lehet a bolgároknak és ruméliotáknak a berlini szerződés ellen elkövetett bűnül bűntudni, hogy legitim fejedelmüköt önhibájukon kívül megfosztatván, ügyeiket maguk intézték el s a rendezett viszonyokhoz való visszatérésre azon eszközt választották, mely életérdüknek megfelel s a legitim eljáráshoz minden kigondolható kibúvó között még a legközelebb van.

A mi pedig a skirnieviczei megállapodásokra való czélzást illeti, az az egy kétségtelen, hogy ezen megállapodások Oroszországnak egyoldalú katonai beavatkozását, az orosz hatalmi spherának a Balkánon kiterjesztését és mélyítését meg nem engedik, a nélkül, hogy Ausztria-Magyarország érdekében megfelelő egyensúly ne létesíthetnék.

Külföld.

Az orosz javaslat, melyet a bolgár kérdésben a portához intézett jegyzékben formulázott, egész meztelenségé-

ben mutatja a berlini szerződés nevében az orosz kormány által folytatott diplomatiailakoskodás jellemét.

A porta, a midőn e javaslatot a hatalmakkal közli, tartózkodik a maga részéről a tesendőkre nézve minden véleménynyilvánítástól, a mi az orosz javaslatat szemben egyenlőnek látszik a visszautasítással. Annak sincs híre, hogy más oldalról erősebb diplomatiail tevékenység fejtenék ki az orosz propitiók elfogadtatására s bizonyosnak látszik, hogy Oroszország e szándékai az összes hatalmak megegyezésére alig számíthatnak.

Az orosz igyekvéseket támogató hatalmi tényezők közül Franciaország és Németország tényleg egymás kijátszására és megelőzésére folytatják csak kedveskedésüket az északi hatalom körül, s hogy e két tényező közül — a dolgok élére állítása esetén legjobb esetben is — csak egyike számíthat az igényeit minden áron érvényesíteni akaró Orosz ország: az alig lehet kétséges. Ily körülmények közt nem tartjuk valószínűnek, hogy az orosz tervek activ keresztülvitele egyhamar napirendre kerüljön.

A hatalmak közül most különösen Oroszország kezd monarchiánk érdekeit tekintve, igen kedvezőleg az előtérbe lépni. Ugy látszik, hogy Oroszország vette magára a közvetítő szerepét.

A pétérvári orosz követ, válaszul az orosz közjegyzőkre kijelenté, hogy Oroszország Koburg fejedelemnek a szobronye általi megválasztását teljesen törvényesnek ismeri el, s csak a hatalmak elismerése előtti trónerépést jelenté ki a törvénytelennek, de ebben nem lát oly akadályt, mely felett a hatalmak meg nem egyezhetnének.

Oroszország ily föllépése mellett különös jelentőséggel bírhat a kontantinápolyi orosz követnek a sultán általi hosszas fogadtatása.

A czár taktikája.

Pétérvárról legujabb kelettel irják a „Pester Correspondenz“-nek: „A berlini szerződést airt hatalmakhoz intézett körjegyzék, melylyel az orosz kormány Ferdinánd hercegnek Bulgáriába való bevonulására felelt, társa műve Giersnek és a czárnak: a jegyzék azon tételének t. i. melyben említés tétetik arról, hogy Ferdinánd azon óhajának adott kifejezést, miszerint a czárná kihallgatást

hanem az évtized nevét sem merték kiírni, hogy rájok támadjon valaki, hogy hiszen hazudik az ur, mert ez a dolog nem történt meg ott és akkor mert én azt hallottam volna!

Ere veszedelmesebben hordta a tárczát. Egy egész halom volt már az egyik fiókban. Már ekkor újra abban az emésztő tűben égtek nagy szürkés szemei, a mely elárja az embereket a világtól. Idősen lépett be, mindig a hátulsó kisebbik ajtón. — Lassan, suttogva kérdzte, hogy mikor jelleik már meg vagy egy dolgozata. Es az újabb rakomány rémitve tünezett elő a hóna alul. Elvégre is meg kellett mondani neki, hogy vigye el az egész nyalabot, mert — nem tud irni. —

Nem tudok?! — hördült föl ijedten a szerencsétlen. Ha azt mondják neki, hogy fejét veszik egy óra mulva, nem remült volna meg rajta jobban.

L-hajót a fejét. — Jobban tudok, mint Petőfi — morgogta. Aztán hirtelen végig nézett rajtuk, tűzbe égő szemivel, kirohant és becsapta maga után az ajtót. . . .

Unalmas, esős délutánokon jó mulatság végig nézni a kiadhatatlan kéziratoikat. A hatodik hetedik osztályos diák anakronoi dalokat püggöt vékonyan ajzott lantocskáján; van egy köztük, a mely lálalmas éjeimen örökké fog kísértetni egész életemen át; s strofáik refrainjai benne mindig: „Csörögj, csörögj, patakosa!“

Vannak aztán esetek, hogy harmadosztályos diák is követ el ilyen merényleteket. Egy tenyérvnyi lapot teleir apró betűkkel és az ő nála elbeszélése. Hogy ment egyszer az uton egy szegény ember, azután jött egy bika meg egy másik bika, meg egy harmadik, negyedik bika; azután megették a szegény embert. De azután jött egy medve, meg egy másik medve, meg egy harmadik, negyedik medve és azután magették a bikákat. Bizon! Morál! Bikkák, ne egytétek meg a szegény

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Szerkesztőségi titok.

Először is legyünk tisztában azzal, hogy voltaképen milyen állapot egy szerkesztőség. Ha az olvasó tudni kívánja a titkokat, tudja meg azt is, hogy miben vannak a titkok.

Tehát van egy vagy két szerény szoba, a szobában állott levegő és áporodott tinta szag, hogy szinte gyönyörűség nézni a belepő arcokat, mikor elfacsarodnak. A tinta rémuralma dühöng itt. Azonkívül kedélyes összevisszaságban hevernek itt, ott és mindenütt, mindenfelé újságlapok. Nehéz ellenségek: a „Pesti“, „Budapesti“, „Egyetértés“, „Nemzet“, kibékülve fekszenek egymáson; s a „Székely Nemzet“ busan pislog föl egy lábas íróasztal alól és a két esti lapos nagy lap közé félve bujik elmosódott betűivel az antiszemita lap. Az ördög se nézné ki belőle, hogy olyan mokány természetű. S közel és távol nincs egy talpalatnyi hely, ahol nyomda festékes papirlapok ne hevernének; a tintatartókba olykor deréig útve a tollszár; amott egy íróasztal, a melyet mostanában nem használnak, azt Pompéjivá változtatta a ráborult dohány hamutömeg; — a modern láva aól kiátszik egy papirlap, azon egy megkezdet vezércikk Sándor fejedelem elfogatásáról ezze: a bekezdéssel: mint a tiszta égből lecsapó villám. . . .

Azonkívül azonban vannak itt még székek is. Valamelyik tisztelt előnök szókása lévén székláwhoz, esztalláwhoz verni a tollat, a padló tarka, mint egy kétszínű macska, és igen szépen ki lehet számítani róla, hogy melyik asztalnál szeretett leginkább dolgozni az előd. Az idő halad, előd és székláb elmúlt, de a tintafrócsosok megmaradtak a padlón, mint az aranyozás a disznóbőrön az Andersen maséiban, avagy a debreczeni kollégium egyik diáklakójának ajtaján a fröcsösök nagyra, az a hatalmas tintafolt, a mely a bold-

Losonczy László kalamárisából maradt ottan abból az alka'omból, hogy azt egyik diák társa fejéhez akarta vágni.

Ez a dolog pedig — ha már ezóba hoztam — ugy történt, hogy egy Kola nevű kollegiumbeli diák azt az ostobaságot követelte el, hogy kiment a nagyfőba fürödni és belehalt, Ennek halálára kellett a versfaragó fiat Losonczynek verset írnia. Ezen kinlódott éppen a szobájában (mert nincs keserveesebb földadat, mint obligát verset írni) midőn belepő a szobát és kérdi mit csinál. Losonczy türelmetlenül mondja, hogy verset készit a Kola halálára tehát most ne háborogass.

Ugyan mit kinlódol. Ird oda hogy:

Szegény Kola
Meglakola,
Mert a vízben
Lubickola

Losonczy ezen oly dühbe jött, hogy fölkapta a termes tintatartót és a kollégájához löpíté, — azaz csak akarta; mert az kingrott a folyosóra, becsapván maga után az ajtót, minél fogva a tintatartó az ajtónak röpült. Pillanatokban el lehet merengeni azokon a tintafrócsosokön. Ha azok a helyett, hogy most szomoruan tarkítják a padlót, kiíródtak volna a papírra, egy határozott, értelemes toll által, mekkora változás a világ sorrendjében mindjárt. Vagy kitudja mennyi humor született volna belőlök, ámbátor hogy lehettek volna belőlök, ámbátor hogy lehettek volna biz azok ostoba gondolatok is. Hanem az mindegy, el lehet gondolkozni minden régmúlt dolgon, legyen az törött kard, vagy csorbaszélű kalap. A kalap törhetett olyan fejeket, a melyeneket a kard levágott.

Például hogy mindjárt itt a miénket vegyük, van a szerkesztőségben egy rozoga, íróasztal kihuzós fiókokkal, kopott zöld posztóval a közepén (prsze az is tele tintafoltokkal) és csavargós, reneszáusz modoru láttakkal az alján. Az egész asztal egy bus-

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

nyerjen s töle tanácsot kérhessen, hogy azonban értésére lett adva, miszerint Oroszország részéről a megválasztásba leendő belevégzésére semmiféle körülmények közt sem számíthat: maga Sándor császár a szerződés: A császár az által, hogy ezen magában véve legalább is feleslegesen látszó „személyes kellemetlenséget” a legkiterjedtebb nyilvánosság elé szánt okiratba felvettette, azon magán, esaládi fáradozásoknak akart véget vetni, melyekkel a legközelebbi mult napokig Ferdinánd érdekében engedékenység és kibékülés végett zaklattatott. Legszűkebb családi életének bensejéig fonták a szálakat s a bolgár ügyekkel oly kombinációkat hoztak összefüggésbe, melyek a császári ház véronakainak életérdekére, életboldogságára vonatkoznak. Különösen női kezek voltak azok, melyek nagy buzgósággal terelték az ügyet az említett irány felé s az uralkodó makacssága ellen valóságos ostromot intéztek. A tündérújjak eme munkássága az éppen nem regényes természetű csárának sehogys akart tetszeni s hogy a dolognak egyszer s mindenkorra véget vessen, bevettette a körjegyzékbe a famózus tételt.

Oly módon akarta a herceget brusquirozni, mely a „család” előtt is nyilvánvalóvá teszi, hogy a herceg érdekében kifejtett bármely néven megnevezendő fáradozás eredménytelen marad.

A császár egyáltalán senkit sem akar az egyesült bolgár trónon látni s egész taktikája oda czélol, hogy a Balkán félszigeten akként legyen rend csinálva, hogy ez által ott a berlini szerződés által teremtett helyzet állítások helyre. III. Sándor császár ugyanis Bulgária és Keletrumélia egyesülését, a mi az orosz szabadsító megkérdezése nélkül hajtatott végre, ma sem ismeri el és államjogi nehézségeknek a konstantinápolyi érkeztet által elfogadott időleges megoldásához, mely szerint a bolgár fejedelem 5 évre Keletrumélia kormányzójaként nevezetik ki, csak vonakodva járult. Miután a kinevezett főkoronás, Battenberg Sándor, a bolgár fejedelmi koronával kormányzóit tisztelt is elvesztette: azon nézetben van a császár, hogy az időleges unioannál tarthatatlanabbnak s meg nem történő tekintendő, minthogy a keletrumélia státumnak az időleges unio corollariumaként elfogadott revíziója még megkezdés sincs.

Hogy Bulgária és Keletrumélia Battenberg elavoltatása után is együtt maradt s egyesülten nemcsak Kaulbars küldetését húsította meg, hanem a zavargásokat is levette, ronden és békében kormányozta az országot teljes szabadságban és biztonságban két fejedelmválasztó sobranjét hívott össze s miután a korábban megválasztott dán herceget a választást el nem fogadta, Coburg herceg lett megválasztva s már installálva is: mind ezt meg nem történő tekintet kinti Sándor császár, mint valami új bolgár történelemben, mely felett mint üres tér felett elsílik tekintete, hogy csak azt lássa, a mi a berlini szerződésben írv a vagyon.

Valamint reá nézve a regenségek nem léteztek, úgy nem létezik Coburg herceg sem. Nem fog ellene hadat indítani hanem következetesen

ig norálni fogja s kellő időben rábíra a portát, hogy mint szuverén hatalom éljen jogával, azaz törvényes rend helyreállításáig mindkét országba biztosokat küldjön. Ha a biztosok ellátásába ütköznek s a porta kénytelen lenne katonai segílyt adni melléjük, de gyengének éreznék magát egyedül nyújtani a segílyt, akkor kész lenne Oroszország az általa oly magas áron, oly nagy áldozatokkal felszabadított Bulgáriára érdeklőben további áldozatot is hozni és — miután a többi hatalmak értesítette — ezen katonai segíly egy részét, a jízsett czélra s a status quo ante helyreállításának megtörténtéig, saját erjéből előállítani. A császár tudnillik azon nézetben van, hogy miután a berlini szerződés határozományaik foganatosítása és fentartása iránt intézkedés nem történt, a szerződés határozomáiyait, — a mennyiben azok Bulgária és Keletruméliára vonatkoznak — megőrizni s megvédni a szuverén Törökország jogát s kötelességét s egyúttal minden egyes signatarhatalomnak s egyúttal valamennyinek joga és kötelessége abban a portát támogatni. A császár bizonyára arra, hogy egy hatalom sem tenne kifogást ellene, ha a szultán — idegen segílyvel vagy a nélkül — beavatkoznék s erre nézve a skirnievici megállapodásokban vél biztosítékot bírai, hogy ne vezessen Németország és Ausztria Magyarországnem elleneznék ha Oroszország Törökországal által felkérte, időként egydarárt állomásokoztatna Bulgáriában. Hogy talán a bolgárok az orosz csapatokkal elleneségek kedvének, attól nem tart a császár.

Egész törekvése tehát az, hogy rávegye a portát, miszerint éljen szuverén jogával, a többi — gondolja a császár — majd magától megjö. A porta kezd is mára a császár szándékait megvalósítani, habár nincs is elég báorsága ezt oly gyorsan s oly teljesen foganatba venni, mint a császár szeretné. Az első lépés mindenesetre megtett: Ferdinánd herceg jelentkezésére, hogy Konstantinápolyba menni s a szultán előtt bódolatát kifejezni óhajván, a nagyvezér oly távirattal felelt, melyben a porta azonban roszalását fejezi ki, hogy a herceg Bulgáriába és Keletruméliába jött, mielőtt Törökország megválasztását megerősítette volna s a hatalmak beleegyezését kieszközölte volna.

Napi hírek.

— Diszes esküvő volt ma a szent Anna utcai izr. imaházban, hol városunk egyik tekintélyes polgárcsak Fischbein Ignácnak szép kedves és művelt leányát Luiza kisasszonyt vezette oltárhoz Léderer Miksa ifjú földbírtokos tart. huszárhadnagy. A Fischbein család jótékonyága és ember szeretete folytán városunkban általánosan önmérve és tisztelve van s mai családi ünnepély alkalmából a templom zsufolásig megtelt intelligens szép közönséggel, — melyben ott voltak gr Dégenfeld József főispán és Rásó Gyula alispán

— Anna néni! — szólalt meg, s mosolyt akart arcára erőltetni.

— Hogy érzed magad?

— Gyengén, nagyon gyengén.

— Nem is megy oly gyorsan az erősödés, de nem sokára minden jobban lesz. — vigasztalta a néni.

— De meddig fog még ez tartani! — sohajtott fel az ifjú leány.

— Bátorság, türelem, kedves gyermekem.

— Bátorság, türelem? — suttogja hal-

kan Elza.

— Az öreg nő kezeit görcsösen szorította elsoványodott, átlatászó kezébe.

— Maradj itt velem, — mondá könnyő-
rögeve. Az nekem nagyon jót tesz, ha te köz-
velemben vagy.

— Anna néne börtintott, s helyet foglalt Elza oldalán.

— Elza ismét lezárta szemeit, s az öreg nő lélegzeni alig mert, ne hogy álmát meg-
zavarja.

— De Elza nem aludt.

— Lecukott szemekkel ébren álmodott; a
multról álmodott, mely rózsás és kecsesgató
volt azon napig, melyben magára öltötte a
csillogó piperét, — s beállt a fényes kas-
télyba.

— Ismét maga előtt látta a diszes csillogó
öltözeteket, a felékesített, ragyogó ter-
meket.

— S a fényes világ központjának látta
magát, ki kaczagott, örült a többiekkel, —
míg hirtelen éj lett, sötét éjszaka.

— Látta a különös szemű szép grófnét a
báró karjaiban, látta önmagát, a mint e látó-
mány elől futott, mely mint tűzes vas égetése
járta át szívét. — Látta aztán magát egy
férfi karjaiban, ki túlaradó örömmel ölelte
át s „leány”-ának nevezte.

— Hiánya elloukezett, az idegen magával
ragadta. A Schönné szobájába mentek, s ott
azt beszélte el, hogy ő az apja.

— Atyja!

— Sohasem ismerte atyját, — azt mond-

urak is. — Az esketési szertartást Dr. Bány József ifjú hitszónok végezte, ki megható szép magyar szónoklatot intézett az ifjú párhoz. Nyoszolyó leányok Berger Ilonka, és Fischbein Mariska kisasszonyok voltak, kik az esketési ünnepély alatt a közönség között, mint az ilyenkor szokás, — a szegények javára tekinthető szegézet gyűjtöttek össze. Az esküvő után, az örömszüllőknek Széchenyi utcai saját házukban fényes lakodalmi ebéd volt, melyet este tánc követt. A jókívánatokhoz, mikkel az ifjú pár és rokonai ma elhalmozzák, mi is szívből hozzájárulunk.

— Kik óhajtanak gazdasági tanulók lenni. A helybeli kir. gazdasági tanintézet földmives iskolájában 1887/88 tanévre két városi alapítványi hely üresedésbe jöven: felhivataak azon egészséges testalkatú, 16 évet betöltött, irni, olvasni tudó debreczeni születésű ifjak, kik azon helyeket elnyerői kívánják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket a városi tanács-
hoz a f. 1887 Sept. 16. napjáig adják be. Debrecen 1887. A városi tanács.

— A dorogi zavargások. Tegnap számunkban már említett tettünk azon zavargásokról, melyek Dorogon szombaton és vasárnap történtek s a melynek éle Fehér Emmanuel g. kath. adminisztrátor ellen irányul még pedig olyan mérvben, hogy az ott lévő csendőrség támogatására katonai erőket két az életét fenyegetve látott egyházi férfiú és véle együtt a községi előljáróság is. A nép elégedetlenségének, lázongásának oka oda vezethető vissza, hogy a simonával vándolt Végső Miklós g. kath. parochus ellen az ugvári püspök vizsgálatot rendelt el s az ítélet kihirdetéséig a papi functiók végzésétől eltiltotta. Az egyháztagok többsége, mely a Végső pártját képezi, különösen Fehér Emannuet gyanusította, sőt vádolta azzal, hogy az ő kedvence mindjárt a megválasztás után elnem foglalta papi álmását. Egyes bujtogatók izgatására az adminisztrátorra kinevezett Fehér Emannuel elleni ellenszenv olyan vad gyűlölettel fejlődött a nép szívében, hogy a mult héten, a mikor a valóságos dorogiai a mária-pócsi bucsura készültek, lázító iratok függesztettek ki az utcasarkokra, melyekben az adminisztrátor Bazilikus sárkányának, papi ruhába öltözött ördögnek van elnevezve, míg pártbívei bagóknak; s a nép felszólítatik, hogy a megvetett pap vezetésé alatt ne menjen bucsura. A pasquill daczára több százan csatlakoztak Fehér Emannuelhez; hanem midőn szombaton este az éjtatos, éneklő csapat templomi zászlók alatt Doroghoz közeledett, 2—3 ezer főnyi feldühödött tömeg várta azt a város alatt, s mihelyt meglátta az adminisztrátort, kövel, röggel dobálni kezdte. A meglepott pap a szép nagy Szűz-Mária kép védelmére alá menekült, de a felizgatott tömeg előttte ez sem volt szent. — A képre

ták, hogy még az ő születése előtt meghalt. —
— Lehetett ez idegen valóban az ő atyja?
— A legszentebb esküvel bizonyította állítását az idegen: megmutatta anyjának miniatúra arczképét. Ilyen volt neki is. Kérte az idegen, hogy elismerje, hogy övéhez teljesen hasonló?

— Remegve, tétovázva kelett beismernie a való.
— De miért, miért tagadta el eddig magát ő előtte?
— Kérte aztán, hogy erről most még ne tudakozdják, majd eljön annak az ideje, s mindent megtud.

— S Elza meglepve, elkábultva az eseményektől, mindenbe beleegyezett.
— Ezután minden áron hazra akart menni. Az idegen vissza vezette a terembe, hol már egy fél óráig hasztalan várta a báró.

— Együtt mentek haza.

— Egy szó sem jött ajkaira, noha a báró többször skart beszélgetést kezdeni.

— Valahányszor felakarta nyitni ajkát, hogy válaszoljon azonnal közbe ált a szép grófné képe — képtelen volt csak egy szótogatni is kiejteni.

— Mikor aztán egyedül volt kis szobájában, gyorsan lerántotta magáról a fényes öltözeteket, s forró könnyek toltak szemébe.
— Nem így képzelte ő a mulatság végét.
— O, csak az az egy ne történt volna, az a látomány, mely mint mérgezett nyíl járta át szívét. Az a látvány ásta alá ifjú életét, az ölte le az arczról a rózsákat, az apasztotta ki szemének fényét.

— Porger báró az nap óta gyengélkedett, illetve a kastélyból kimaradt, s ezért gyengélkedéssel mentette ki magát levelében.
— A kastély hölgyei akkor lejöttek, hogy személyesen tudakozódjanak egészsége után. A hölgyek soká maradtak nála, s a mint bucsút vettek, reményöket fejezték ki, hogy a báró hamarabb viszont fogják látni a kastélyban.

is hullott a közép, úgy hogy az összevissza szakadozott s ezen kívül még két templomi zászlót is összetörték. Fehér Emannuel aztán csendőrök fedezete alatt, kerülő utakon nagy nehezen tudott a nép dühe elől lakására menekülni. A paróchiát egész éjjel csendőröknek kellett őrizni, mert a nép hajnalig zajongott, kiabált, fenyegedett. zött nagy csoportokban hullámozva felalá az adminisztrátor lakása felé leveztető utcákra. Többször meg is akarták rohanni a parochiát, de a tömeg annak láttára hogy a 9 csendőr tüzelni kész, azonnal alább hagyott heveskedésével. Másnap vasárnap reggel követelte a nép, hogy engedje meg az adminisztrátor az ő kedvence pártjának Végső Miklósnak az isteni tisztelt tartást, misézést és predikálát, Fehér Emannuel hivatkozott a püspök által történt felfüggesztésre; ha azonban Végső ennek daczára is misézni akar, ő nem tiltja el; de a felelőséget magára azért nem veheti. Végső csakugyan misézett és predikált. Erre a nép lecsillapodott s talán nem is fog többé háborogni, ha Végső Miklós meg fog erősíttetni. Fehér Emannuel és a községi előljáróság vasárnap reggel, a nép dühének újabb, még nagyobb ki-
töréseitől féltén, a főispántól katonai segílyt kérték, a mely nekik a Bözörményben állomásozó huazár század odaküldésével meg is adatott. A katonaság már mindent csendesnek talált, mikor Dorogra érkezett. Hanem azért ott marad még néhány napig, mivel a kedélyek ismét könnyen lángra lobbanhatnak a dorogiai között, kik éppen mára várják az oly nagy hullámokat vert pap választás eredménye feletti püspök ítéletét Ungvárról, hogy mint halljuk, a Végső pártól 1300 ember utazott el, hogy az ítéletet anaútlakább a magok és az általuk megválasztott parochus javára terelhessek.

— Dietrich ezredes, városunkban állomásozó 39. gy ezred volt parancsnoka tegnap este családjával együtt állandó tartózkodásra N.-Szebebe utazott. A vasutál a 39. ezred itt levő tisztjei, egyéb fegyveremből s városi közönség köréből is számos barátja és jó ismerőse kísérte ki a közszínetben álló ezredet.

— Virilisek összeírása. A törvényhatósági bizottság legtöbb adófitető tagjainak (virilisek) névsorát az 1886-ik évi XXI. dikt. czik alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze, s illetve igazítja ki, s ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti törvényhatósági, községi, és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiai tagjai, az akadémiái művészek, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel- és kültagjai, ugyszint a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztok és állatorvosoknak összes

— Debreczeni ö. Szolgálati beosztás a hóra. Éjjeli őrség kezreggel 5 órakor.
Szept. Órparancsnok
1 Halmi József
2 Szentpétri Árpád
3 Morok Lajos
4 Jenei Károly
5 Gróf Lajos
6 Kovács Rudolf
7 Pósalaki Mihály
8 Oláh Károly
9 Vetéssy Béla
10 Skwir Demjén
11 Nagy József
12 Glósz József
13 Csanády Ede
14 Dézsi Lajos
15 Halmi József
16 Szentpétri Árpád
17 Mahlmáister Ádám
18 Gróf Lajos
19 Jenei Károly
20 Kovács Rudolf
21 Pósalaki Mihály
22 Oláh Károly
23 Vetéssy Béla
24 Monoky Lajos
25 Mahlmáister Ádám
26 Dézsi Lajos
27 Csanády Ede
28 Glósz József
29 Nagy József
30 Skwir Demjén
Felülvizsgálók: szep Gábor oszt. parancsnok Páter Gábor I-ső oszt. Winkler Mór 2-ik oszt. Kos István mászó század her Károly sziv. század Fabián István sziv. Schaff Márton szertá noksági ülés tartatik hó 6-án este 7 órakor latok tartanak: szep kassz, szeptember 11. tember 25-én összgy. u. 3-tól 5-ig tart. A Winkler Mór, segédii

— Tüz Dorogon. Szakál György nyáján nagyobb tűze háza, 1 dohány pájtá részt buzát és 78 ker vasztott el; ezen kívül ban égtek. A kár 2154 tositva volt. A tűz éj

egyenes állami adója továbbá a férj vagy valamint a kiskoru is beszámítandó. ha r u g y e r m e k e k Ehez értesítetik a ve hogy a legtöbb adófi tatása a városi jegyz 1887. évi szeptember 8 napi közszemlére k az megtekinthető s h jegyzék ellen felszóla adójuk kétszeres bes nyét a jövő 1888-ik óbjáttik, e végett a helyiségében ülésező l a folyó1887. évi Szept. janu d. e. 9—12 és d v a g y í r á s b a n j e l e n t i k a t i g a z o l j á k , a k é s ő l e m b e n e m v e t é t v e n . t u s 29-én. A városi t

— Az ártézi k méternél jártak s a t agyag talajban dolgo suk óta, mikor 262 voltak, folytonosan a lefelé.

— Városi földé a váro.háza nagy ter osztású földjének az árverése, melyeket e részvényársulat bérel s ezen 9 forintért. A m jelentek meg s egyes fejlett ki az árverelő házi p é n z t á r á n a Kiadattak 1888. nov. a következő majorsági romvásártéri közlegel kath. h. s 1188 □ 61 Jámber Ferencz 1321 nyai István és társai 2, a városi körkemer h. 1129 □ 61; kibérel frtért; 3.) a szikgát s az ottól északra fele sen 402 kat. föld; ki földnek s egy — 1 árverése e sorok irá A fentebbiekből látha dantent 14, 15, 16 t ezen földéért az ed állami adót ezektől a 8 ezer holdas birtok ber 5-én lesz.

— Egy intelligi Collegium és a keresé lében lakik, óhajtt nélszámra venni, a hol a kalmuk nyilik maguk nyelvben is gyakorol Bővebb felvilágosítás vatal.

— Debreczeni ö. Szolgálati beosztás a hóra. Éjjeli őrség kezreggel 5 órakor.
Szept. Órparancsnok
1 Halmi József
2 Szentpétri Árpád
3 Morok Lajos
4 Jenei Károly
5 Gróf Lajos
6 Kovács Rudolf
7 Pósalaki Mihály
8 Oláh Károly
9 Vetéssy Béla
10 Skwir Demjén
11 Nagy József
12 Glósz József
13 Csanády Ede
14 Dézsi Lajos
15 Halmi József
16 Szentpétri Árpád
17 Mahlmáister Ádám
18 Gróf Lajos
19 Jenei Károly
20 Kovács Rudolf
21 Pósalaki Mihály
22 Oláh Károly
23 Vetéssy Béla
24 Monoky Lajos
25 Mahlmáister Ádám
26 Dézsi Lajos
27 Csanády Ede
28 Glósz József
29 Nagy József
30 Skwir Demjén
Felülvizsgálók: szep Gábor oszt. parancsnok Páter Gábor I-ső oszt. Winkler Mór 2-ik oszt. Kos István mászó század her Károly sziv. század Fabián István sziv. Schaff Márton szertá noksági ülés tartatik hó 6-án este 7 órakor latok tartanak: szep kassz, szeptember 11. tember 25-én összgy. u. 3-tól 5-ig tart. A Winkler Mór, segédii

embereket. — Ebben már az a regényes, — hogy a köznap életben inkább a szegény emberek ennék meg a csunya bikákat.

Vagy mikor emberséges valamely sertéskereskedő felboszankodik a rozsvásáran és az ir egy cikket. Az eszméi nem rozsk de nem ujak. Hanem bizony ő, mert nem mestersége, el felejtette hogy mikor kell s és mikor sz betűt írni, a miből aztán ilyen furcsa dolog következik: „Fölsólamlás a rókuzsi szertészvársár ügyében.”

Hanem vannak a „megjelentek” között sokkal jobb alakok, mint a „beküldöttek.” Egy tanyai polgártást, a ki azt kívánja, hogy írjuk ki az újságba a borbélyt, mert a helyett, hogy kihuzta volna, kitérte a fogát. Nagyobb bizonyosság okáért a tarisznyából elő is kerül a kitört csont darab. — Vagy egy mérges ur, a ki kijelenti, hogy hircinek tévasek, mert ő töle nem cipzött, hanem oizmát loptak el a tolvajok. — Kéri kiigazítani, mert ő soha világlétében nem hordott cipzöt.

Tömörkény.

A paplakban.

— Regény. —

Irtta WILD E.

fordította Laky Imre.

(Folytatás.)

— Az aggálya a félelem, hogy kedvencezt újra elveszítheti, folytonos remegésben tartotta, s nagy megerőltetésbe került a mosoly, melyalyl a kedves lény előtt aggasztó gondolatait karta elpalástolni.

— Lassan, óvatosan állott meg a szék mögött, melyen Elza hevert.

— Szegény gyermek, suttogá, fölé hal-
jolva, — mily sápadt vagy!

— S egy meleg könyvesap esett a lányka homlokára.

— Elza kinyitá szemeit, — s felte-
kintett.

zapor, úgy hogy a z...
tt s ezen kívül még két...
szetörtek. Fehér Emá...
fedezete alatt, kerülő...
tudott a nép dühö...
ni. A paróchiát egész...
ellett őrízni, mert a...
tt, kiabált, fenyegető...
ban hullámozva fel...
z trátor lakása...
z a k o n. Többször meg...
achiát, de a tömeg azok...
dör tüzelni kész. azon...
veskedésével. Másnap...
zeirte a nép, hogy en...
z trátor az ő kedvence...
nak az isteni tiszte...
s predikátát, F e h é...
a t k o z o t t a püspök...
szítésre; ha azonban...
s misézni akar, ő nem...
éget magára azért nem...
yan misézett és préd...
lapodott s talán nem is...
a Végző Miklós meg...
r E m á n u e l és a...
járóság vasárnap...
ujabb, még nagyobb ki...
bántól katonai segélyt...
Böszörményben állomá...
odaküldésével meg is...
már mindent csendes...
gra érkezett. Hanem...
nehány napig, mivel a...
n lángra lobbanhatnak...
k épen mára várják...
llámok at vert...
eredménye feletti pü...
hová mint halljuk, a...
utazott el, hogy az ité...
ragok és az általuk...
javára terelhessek.
des, városunk van ál...
volt parancsnoka teg...
gyűlt állandó tartózk...
zott. A vasutai a 39...
egyéb fegyvernemből...
ből is számos barátja...
ki a közszertetben

egyenek állami adója kétszeresen számítottak, továbbá a férj vagy atya államadója a nő, valamint a kiskorú gyermekek államadója is beszámítandó. Ha a nőnek vagy kiskorú gyermeknek van vagyonát kezelő. Ehez értesítetik a város érdekelte lakossága, hogy a legközelebbi hivatalos kimutatása a városi jegyzői hivatalban a folyó 1887. évi szeptember 1-én napjával kezdődő 8 napi közszemle kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak és illetve adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét a jövő 1888-ik évre igényben venni óhajtják, e végett a városi jegyzői hivatal helyiségében üléselő Igazoló választmány előtt a folyó 1887. évi Szeptember 10. 11 és 12, napján d. e. 9-12 és d. u. 2-6 óráig, szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, a későbbi felszólalások figyelembe nem vétetvén. Debreczen 1887. augusztus 29-én. A városi tanács.

— Az artézi kut furásánál ma a 268,16 méternél jártak s a furó gép zöldes sárgás agyag talajban dolgozott. Utolsó kimutatásuk óta, mikor 262,70 méter mélységben voltak, folytonosan agyag talajban haladtak lefelé.

— Városi földek bérbeadása. Ma volt a város háza nagy termében a város azon újosztású földjeinek az u. n. cukros földeknek árverése, melyeket eddig a volt cukorgyár részvénytársulat bérelt, holdanként nem egészen 9 forintért. A mai árverésen igen sokan jelentek meg s egyes tagokért erős verseny fejtett ki az árverőök közt, miből a város házi p é n z á r á n a k igen szép haszna lett. Kiadattak 1888. nov. 1-től számított 6 évre a következő majorsági földek: 1, a külső baromvasártéri közlegelő melletti szántó, 289, kath. h. s 1188 □ öl; melyből 114 holdat Jámor Ferenc 1321 frtért s 175 holdat Banyai István és társai vették ki 2411 frtért, 2, a városi körkemenze melletti hatvanöt h. 1129 □ öl; kibérelte Tóth János 1021 frtért; 3, a szikgát melletti epreskerti major s az ettől északra fekvő szántóföldek, összesen 402 kat. hold; kibérelte 5321 frtért Keller Dávid. Egy 38, egy 296 holdas majorsági földnek s egy — 15 boglyás kaszálónak árverése e sorok írása után vette kezdetét. A fentebbiekből látható, hogy a város holdanként 14, 15, 16 frtot fog jövőre kapni ezen földekért az eddig 9 frt helyett. Az állami adót ezektől a város fizeti. Az ohati 8 ezer holdas birtoknak árverése szeptember 5-én lesz.

— Egy intelligens család, mely a Collegium és a kereskedelmi akadémia közepében lakik, óhajt néhány tanuló teljes ellátása venni, a hol a tanulóknak legjobb alkalmuk nyílik magukat a német és francia nyelvben is gyakorolni és alaposan kiképezni. Bővebb felvilágosítást al szolgál a kiadóhivatal.

— Debreczeni önkéntes tüzoltó-egylet. Szolgálati beosztás az 1887. évi szeptember hóra. Éjjeli őrség kezdete este 9 órakor, vége reggel 5 órakor.

Szept. Órparancsnok	Segéd
1 Halmi József	Bakó János
2 Szentpéteri Árpád	Vogel Vilmos
3 Monoky Lajos	Fejes József
4 Jenei Károly	Józsa Lajos
5 Gróf Lajos	Nagy József
6 Kovács Rudolf	Cserny Gáspár
7 Pósalaki Mihály	Feick Vilmos
8 Oláh Károly	Král Béla
9 Vetéssy Béla	Varga János
10 Skwir Demjén	Boldog Kálmán
11 Nagy József	Filif Sándor
12 Glósz József	Harócz József
13 Csanádi Ede	Schön Sándor
14 Dézsi Lajos	Csiszár Ferenc
15 Halmi József	Kopcsa János
16 Szentpéteri Árpád	Farkas Ágoston
17 Mahlmaister Ádám	Borbély Samu
18 Gróf Lajos	Bruckner Károly
19 Jenei Károly	Kiss József
20 Kovács Rudolf	Weisz János
21 Pósalaki Mihály	Lénárt István
22 Oláh Károly	Szabó Bálint
23 Vetéssy Béla	Katkó György
24 Monoky Lajos	Szentkirályi József
25 Mahlmaister Ádám	Törös Mihály
26 Dézsi Lajos	Daczó József
27 Csanádi Ede	Rákosi Endre
28 Glósz József	Varga Lajos
29 Nagy József	Kiss Bálint
30 Skwir Demjén	Bóji Mihály

Felvilágosítók: szept. 1-4-én A Nagy Gábor oszt. parancsnok, szept. 5-8-dikán Péter Gábor I-ső segéd tiszt; 9-13-án Winkler Mór 2-ik segéd tiszt; 14-18-án Tikos István mászó szakaszpar. 19-22-én Richer Károly sziv. szakaszparancsnok 23-27-én Fabián István sziv. szak. par. 28-30-án Schaitl Márton szertárnok. Jegyzet. Parancsnoksági ülés tartatik 1887 évi Szeptember hó 6-án este 7 órakor az őrtanyán. Gyakorlatok tartanak: szeptember 4-én a 2-ik szakasz, szeptember 11-én ősszgyakorlat, szeptember 25-én ősszgyakorlat. A gyakorlat d. u. 3-tól 5-ig tart. A parancsnokság nevében Winkler Mór, segéd tiszt.

— Tüz Dorogon. A múlt napok egyikén Szakál György Hajdu dorogi lakos tanyáján nagyobb tüzeset pusztított, mely 2 háza, 1 dohány pajtát és sertés ólat, 246 kereszt buzát és 78 kereszt roztermét hamvasított el; ezen kívül 2 sertés, és szárona okban égtek. A kár 2154 frt, melyből 1940 fr biztosítva volt. A tűz éjjel támadt.

— Költészet és valóság. Hogy a kettő között néha milyen nagy a távolság, azt szomorúan tapasztalhatta egy gazdag angol műbarát is, kiről bécsi művészkörökben regényes történetet mesélnek. E szerint a családott gentlemán csak nem rég járt volna Bécsben. Az esetet így beszélik: P. jóevű fiatal festő néhány évvel ezelőtt egy Junó képet állított ki Londonban s nemokára értesítést kapott, hogy műve elkelt, t e k i n t é l y e s á r t f i z e t t e k érte. — A művész csak annyit tudott meg, hogy a képet egy gazdag angol műbarát vásárolta meg. Azóta nem is hallott művéről semmit. Végre a napokban egy öreges ur kopogtatott be bécsi műterembe s elmondva, hogy a Junó képet ő vette meg, meglepő valómást tett. Híslalosan szerelmes lett, gyomond a festett Juobba. — De nem volt szabad fölkiatnia az eredetit, mert nős ember volt. Most azonban úgyvegy csak azért utazott Bécsbe, hogy fölkeresse „Junó”-ját. — A festő emlékezett a mo dellre, ki annak idején varrónó volt s a kit művész körökben „Neubau istennő” névvel ismertek és emlegettek. A szerelmes gentlemán nagyon meg örült a festő azon ígéretnek hogy fölkiatja a szép modellt. Meg is tette, de szomorú hirt volt kénytelen közölni az angollal. Azt, hogy a szép leány könnyelmű utra tévedt, nyomorba süllyedt s most beteg kórházban fekszik. Az angol nem akarta a porban látni azt, kinek képét eddig ragyogó nimbuszal vette körül. Nagyobb összeget hagyott a boldogtalan természet számára, aztán hazatartott. A valóság előtt menekült, — folytató a költészetet a művész képe előtt.

— Osztr. n. államvasutiság. A kisasszony ünnep alkalmából f. é. szeptember hó 7-én kéjmenetek rendezetnek a szab. oszt. magy. államvasutiság magyar vonatáról Bécsbe és Budapestre igen mérsékelt menetdíjak mellett. Az elindulás Budapestről Bécsbe ugyanezen napon 9 óra este. A menetérti jegyek 10 napi érvényességi tartammal — az elindulás napját beleértve — bírnak, és a visszautazásra — a futár és expresszvonatok kivételével — bármely menetrendszert vonal használható. A falragaszok közlebbi felvilágosítást tartalmaznak.

— A ezeledli választás. A legutóbbi ceglédi képviselőválasztás eredménye tudvalevőleg végtelenül elkeserítette a Verhovypárti kisebbséget s nyíltan hirdették minden felé hogy a választási elnök s egynémely társai törvénytelen eljárása s erőszakoskodása következtében bukott el jelöltjük. E vádat utóbb konkrét formába öntötték s elbírálasát az illetékes kecskeméti kir. törvénybírók. Gubody Eerevez polgármesteren kívül még Molnár András, ifjú Dobos János. Makkay Ferenc és Tállasi Árpád ellen tetek panaszt hivatalos hatalommal való visszaélés, okmányhamisítás és a választási jog megsértése miatt, de a törvényszék alaptalannak találta a vádat s az eljárást minden irányban megszüntette.

CSARNOK.

A kórház.

— Karczolat. — Kis mezővároskában — nevezük Sebeshelynek, nagyszámúak voltak az ismert „jótékony nők” akik már régen gondoltak arra, hogy a nyílvanosságra lépjenek és hogy kedves embertársaik méltánylását bármilyen módon megszerezzék. De hogy mibe álljon ez a hallatlan érdem, ez volt a kérdés, mely annyi választmányi gyűlés és bizalmas közgyűlés tárgyát, hosszas megbeszélést képezte. Végre ezt is találták. A városnak nem volt kórháza, szépen épült és kényelmesen berendezett kórház, mely építésének befejezése alkalmával a munkások díszül szolgálta a városnak, hanem lakóinak hasznára is lenne. Volt ugyan valami régi kegyes alapítvány, mely szabad ágy-helyek és szegény-orvosról való gondoskodás által segíteni kívánt a betegek, de köztünk legyen mondva erre soha sem akadt pályázó. Epen ezt mondják a jótékonyok is. Azok a helyek egy várostól távol fekvő magányos házakban voltak. A ház egészséges vidéken fekvött ugyan, hanem azért a gyógyulása a betegeknek semmiesetre sem haladhatott elő oly gyorsan, mint egy szép nagy kórházban, melynek fedelén fényes kereszt oszillamlik, s az épület homlokán messzire látszó óra mutatja az időt. Alig fogamzott meg ez a terv, t. i. a kórház létesítésének terve, már is működni kezdtek az asszonyok. Sorsjáték rendeztetett, melyben minden féle tárgy volt, csak épen olyan nem, a mit használni lehetett volna. Színbáni előadásokat kalapáltak össze, a „tisza jövedelem” az építendő kórház alapja javára fordították. Minden társaságban, minden táncszélynél felhasználták az alkalmat a jószívű hölgyek és a kórház javára gyűjtöttek, kértek, könyörgöttek, zsaroltak. Zálogjátékokban a zalogba vett tárgyakat a jótékony cél javára tett pénzdakozással kellett kiváltania mindenkinek. Végül nagy bazár zárta be a gyűjtést. A hölgyek e bazárban ragyogó ruhákban, de ragyogó arccal s vettek részt, mert végre-

valaháza összehúzták, annyi sok lótas-futás, bosszuság után, a szükkeges összeget, mely az építésre kellett. Az építést megkezdték és mint a földön mindent — úgy a kórházat is egyszer befejezték nagy pompával, beszédekkel, tüzoltó zenével, szónoklatokkal és társas ebéddel felszentelték. A betegek hiányoztak ugyan még, de ez nem volt baj, majd jönni fognak! Hogy azonban ez a sok munka csakugyan sikerrel koronáztassék, a jótékony célú hölgyek fáradozásait magasabb helyen is méltányolni kellett. E végből a királyi hercegnőt, a ki nem egy jótékony intézetnek védnöke volt, kérésekkel ostromolták, hogy látogassa meg a várost, nézze meg a kórházat. A polgármesterné, a kinek ura szerkesztette az alázatos folyamodványt, nagyon soká várt a válasza és csak néhány hét múlva érkezett meg a nagy hivatalos levél, mely után annyira sovórogta. Mikor az evégből egybegyűlt kávé konferentián felolvasták a levelet, általános egyhangu éljén riadlomban törtek ki a hölgyek mert megtudták, hogy ő fensége legkegyelmesebben teljesíti méltóztatand a városi hölgyek kérését és ekkor meg ekkor Sebeshelyre fog érkezni. Milyen hiatellenséggel kezdtek az öltözékeket csinálni, hogy mosták ki és takarították a zászlókat, meg az utcákat, hogy tanulták a beszédeket, milyen hamar töltöttek meg a kórház éllel kamaráját és egyéb raktárait! A nevezetes nap közeledett. Azelőtti délutánon azonban eszébe jutott az ünnepi bizottság egyik hölgy tagjának, hogy a tágas, nagy kórházi épületben egy szál beteg sincs. Ennek bedig nem volt szabad így maradnia! Gyorsan, meg az estére gyűlést, értekezletet hívtak össze, de senki sem tudott bármi kibúvó utat mondani. Végre a polgármesterné azt tanácsolta hogy szerződtesse ki néhány beteget, vagy néhány leány-cselédet és néhány munkást jól meg kell fizetni azért, hogy a déli órák alatt, mely időben másmnap a hercegné a városba lesz, j) pénzért — szép szóért, azokba a puha használatlan ágyakba fekdjenek és magukat betegnek tétessék. — Nagy örömmel fogadták el ezt a tervet. Dél felé megérkezett a hercegné Sebeshelyre, egy udvari hölgy, egy kamarás és több lakáj kíséretében. Már az indóháznál beszéddel, zenével stb. stb. fogadták. Az egész város izgalomban volt, a házakon lobogók lengedeztek, a polgárok az utcákra voltak kigyűlvé és tiszteletteljesen lóbalák kalapjaikat, fővegeiket, mikor a kocsis a kórház felé robogtak, mert a hercegné elébb is megakarta szemlélni a kórházat és azután résztvenni a tiszteletére rendezett nagyszerű diszebedu. E közben a magas vendég rendkívül kegyesen beszélt a szívélyes fogadtatásról és bököt mondott a kocsijában ülő polgármesternének és főkapitányának, mikor meglátta a kórházat. Itt természetesen újabb beszéd következett az ünnepélyes hangulatban levő tanács és hatóság részéről és csak most vette kezdetét a kórház megsemlélés-e. Látható érdeklél és kegyes mosolylyal haladt keresztül a hercegnő, — a szépen berendezett raktárakon, a hosszú folyosókon és tiszta szobákon, mindenütt a legmagasabb megelég dését nyilvánította a gyönyörtől borzongó hölgyeknek. Így érkeztek meg a beteg szobákba is. Az ágyakban ott feküdtek a „szegény szenvedők”, ápolónők ültek mellettük és az asztalokon nagy komoly orvasságos üvegek állottak. Itt is örömet fejezte ki a tapasztalt reud és tisztaság felett a magas vendég, nevezetesen megdicsérte a betegek egészséges kinézését. — Ez a szegény ember kétségkívül nagyon szenved, — szót résztvevő hangon a hercegné, mikor az utolsó ágyhoz érkeztek. Ebben szeliden pihent és szendergett Csutak Marcsi szolgálóegény. Szesztes italok élvezetétől piros arca csak úgy fénylett a nyájasságtól. I y e n é d e s e d e n r é g n e m a l u d t ő m á r ! A hercegné a láznak tulajdonította kipirult arcát. Mikor a társaság épen el akart távozni hangos horkolással ébredt fel Csutak. — Csutak fiam, — szót hozzá kegyes lemezkedéssel a polgármster, a ki a hölgyek mesterkedéséről semmit sem tudott, — hát maga is beteg, mondja csak fiam, mi baja? — Kutjabajom instálom, — szolt Csutak széles mosollyal. — Engem is csak úgy megfogadtak mára betegnek, mint a többi. Ez a néhány szó sajtáságos mozgolódást idézett elő. A polgármester erősen megzavarodott, az összes hölgyek biborvőü ökké váltak és nem merék reá nézni a hercegnőre, a ki főnem csipkekendőjét elővette és ajkaihoz érintette. Csak a kamarás és az udvari dáma mosolyogtak nagyon gonoszul és sajtáságos tekinteteket váltottak egymással. A kórház további megsemléléséről a hercegné lemondott egy utánozhatatlan kézmozdulattal.

Félóra múlva a futárvonat kíséretével együtt visszavitte a hercegnőt a fővárosba. A kórház mai napig is üresen áll és ha Sebeshely katonasági kap bizonyára kaszárnyát csinálnak belőle. Ford.: F.

Közgazdaság.

Az aratás eredménye.

A Bécsben tartott XV. nemzetközi gabona- és mázvásdron Leinkaaf Mór tőzsdettkár terjedelmes jeleutés-kezt szerkesztett és terjesztett elva, az egész világ 1887. évi aratásáról. E szerint legfőbb adtokban így foglalhatjuk össze Magyarország és Ausztria aratásának eredményét:

A magyarországi termési eredmény számítás szerinti átlaghoz hasonlítva 1879—1886. és Ausztriában 1870—1886: s 100 egységet alapul véve, az ideit termés százalékokban kifejezve a következők.

Magyarországban.			
Buza,	átlag	35 1/2 millió hl.	126%
Rozs,	"	16 1/2 " "	106%
Árpa,	"	15 1/2 " "	116%
Zab,	"	19 " "	104%

Ausztriában.			
Buza,	átlag	13 1/2 millió hl.	116%
Rozs,	"	25 1/2 " "	104%
Árpa,	"	16 1/2 " "	106%
Zab,	"	32 1/2 " "	92 1/2%

A magyar korona országainak buzatöbbletét, teljes termést véve alapul, a bécsi gabona és liszt-tőzsde bizalmi férfai 9 1/2 millió hektoliterre teszik, mi mellett tekintetbe veszik, hogy a minőségi súly kitünő. A mi a szint illeti, a minőség inkább vegyes mint piros, de mindamelett nagyobb részt acézos, finom tapintatú Ausztria-Magyarország ez évi buzatermésének fölöslegét, pedig teljes közép-termetst véve alapul 11 1/2—12 millió hektoliterre teszik. A rozstöbblet a monarchia mind két részében együttvéve 2 millió hektoliter, melynek fele Magyarországra esik. Árpában hazánkban harmadfélmillio h. l. a fölösleg. A minőség, a mi a szint illeti, kitünő, már régen nem termelt oly sok fehér és finomsárga árpa Magyarországon, mint ez évben. Ellenben a mag teste nem mindenütt fejlődött ki tökéletesen. A zabnál a magyar korona országában kevés a többlet. Ausztriával pedig tetemes kevésbblet van.

A budapesti gabonatözsdéről.

Aug. 29.

Buza ma lanyha irányzatú indult. A kínálat elegendő volt, de a vevők rezervált állappontra helyezkedtek s nagyobb tételeket, valamint hajószállításnyokat nem részesítettek figyelemben. Mindössze 12000 mmáza került forgalomba, még pedig átlag 10 krral olcsóbb árákon. Rozs gyöngye hozatal mellett változatlanul szállard. Arpa kevés figyelemben részesült s lanyha maradt. Zabban nagyobb volt a kínálat, lanyhább. Tengeri kínálat hiányában igen szilárd.

A határidőkben buza és zab gyöngye forgalom mellett néhány krral olcsóbbodott, tengeri és repeze változatlan. A déli tőzsdén az irányzat szilárd maradt. Eladatott: buza tavaszra 7.36—7.32—7.38 frton buza őszre 6.83—6.79—6.83 frton, tengeri máj.—jun.-ra 5.62—5.58 frton, zab tavaszra 5.75—5.82 frton, zab őszre 5.36—5.35 frton. káposztarepeze aug.—szept.-re 11 1/8 frton.

A határidők hivatalos jegyzése: Buza tavaszra 7.32—7.33 frton, buza őszre 6.79—6.80 frton, tengeri május—jun.-ra 5.60—5.61 frton, zab tavaszra 5.75—5.76 frton, zab őszre 5.35—5.36 frton, káposztarepeze aug.—szept.-re 11 1/8—11 1/8 forintan.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Orvosi tekintélyek által
vessé, hűgyára, köszvény és hólyag bántalmak ellen, továbbá a legzöld és emésztési szervek hurutos bántalmainak rendelve

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúvíz —
szénsavdús, lithium tartalmu forrás
Borral használva igen kellemes üdítő italt szolgáltat.
Kapható savanyúvíz-kereskedésekben s legközelebbi gyógyszerárban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperlesen.

LEGUJABB

őszi és téli

női ruhakelméket

dus választékban ajánl

Kunz József és társa

C Z É G.

GANZ és TÁRSA,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

Budapesten.

Azon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tőkletesíteni, a mi egy részt hengerek felállításával által melyek kevesebb erővel sokkal jobb munkát végeznek és más részt jói szerkezetturbinák felállításával elérhető a létező vízi erőt jobban kihasználják, mint a vízi kerekek.

Ezen különlegességeinken kívül ajánlkozunk villanyos világítási berendezésekre telepített gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel:

GANZ és TÁRSA,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
Budán.

Arad-Szt. Márton, 1887. május 22.

Ganz és társa uraknak

Budapesten.

Van szerencsénk értesíteni, miszerint az Önöknel vett számú hengerekkel már régóta dolgozunk, annak működésével minden tekintetben megelégedve vagyunk s azt mondhatjuk hogy kitűnően működik, mi igazán nagy ritkaság.

Kérnénk számunkra továbbá küldeni stb. Kitűnő tisztelettel

Josef Frisch & Cie.

Buttendorf, november 15.

T. cz. Ganz és társa uraknak

Budapesten.

E hó 11-én kelt becses kérdézközlőre örömmel szolgált és tudósíthatom, hogy a darabon gerrel teljesen meg vagyok elégedve, nemcsak mennyiség és minőség, hanem az erőfejlesztés és szemben a kövel való őrléssel. Csak egy patakforrás áll rendelkezésemre s már régóta szándékoztam egy hengereket venni, de senki sem tanácsolta azt nekem, kivált a Kamp folyón létező nagy malmok, melyek már hengereket bírtak, ezen szándékomról lebeszélni iparkodtak, mert állítólag oly csekély vízerővel lehetetlen egy hengert mozgásba hozni, míg végre List József ur és fia Mannig-fallból (u. p. Gars.) kik már három Önök által készített hengereket bírtak, engem felbátorítottak. List József ur sok rozstól örül számomra és már a henger első munkájából látható az előny a henger és a francia kővekeni munka közt, még a buza liszténél is, melyet tőle vásárolok. List urak nagy hálával tartozom és szívesen ajánlom bárkinek hengereiket, melyek egyedül alkalmasak úgy kis, mint nagyobb malmok számára.

Sok kisebb és nagyobb malomtulajdonos eljön hozzám, hogy hengereiket megtekintésük és mindnyájan csodálkoznak annak mennyisége és minősége, de legkiválóbb oly csekély erőfejlesztés igénybe vétele felett, mely erőt nekik miúgy mondták már a korpa őrlésére kell kifejtienök. Dara lisztet keveset kapok annál több dercét, finom és öreg darát. Kővekeni őrlésnél sok daralíztet, többnyire 4 ritkán 3-as számú kaptam most már az első járatnál a hengeren 2. sz. készítették.

List ur nekem kóráraton előállított 1, 2, 3, 4-es mintákat küldött s mindenre betanított. Még egyszer ki kell jelentenem, hogy hengerei felett csakis a legjobb bizonyítványt állíthatok ki. Kitűnő tisztelettel

3)

Heinrich Gruber, mű- és henger-malomtulajdonos Buttendorfban.

495 sz. gt.
1887.

H i r d e t m é n y.

Szatmárnémeti sz. kir. város erdőségeiben a makktermés és téli legeltetésnek bérbeadása 6864/887. sz. t. határozatban megrendeltetvén; ennek nyilvános árverés útján leendő kiadására határidőül f. évi szeptember hó 7 napjának délelőtti 10 órája, Szatmár város tanácstermében kitűztetik.

Ez oly fölhívással hozatik töztudomásra, hogy a Darvas erdő 865. h. 149 □ öl területén a makktermés 900 frt
Nagy-Csonka erdőn 1284 h. 1071 □ öl területen 1354 "
A Csererdő és kiscsonka 1228 h. 161 □ öl területen 250 "
A Saár és Utas erdőn 1603 h. 1274 " " 460 "
A Nagyerdőn a télilegeltetés 426 h. " " 40 frtra

becsültetett. Ezen becsár lesz a kikialtási ár s árverelni kívánók bánompénzüll az ennek megfelelő 10%-lit készpénzben vagy ezt helyettesítő óvadékképes érték-papirokban letenni, sőt ezt árverés idejéig beadható zárt ajánlathoz is csatolni tartoznak.

Egyébiránt az árverés részletes föltételei alant irt hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

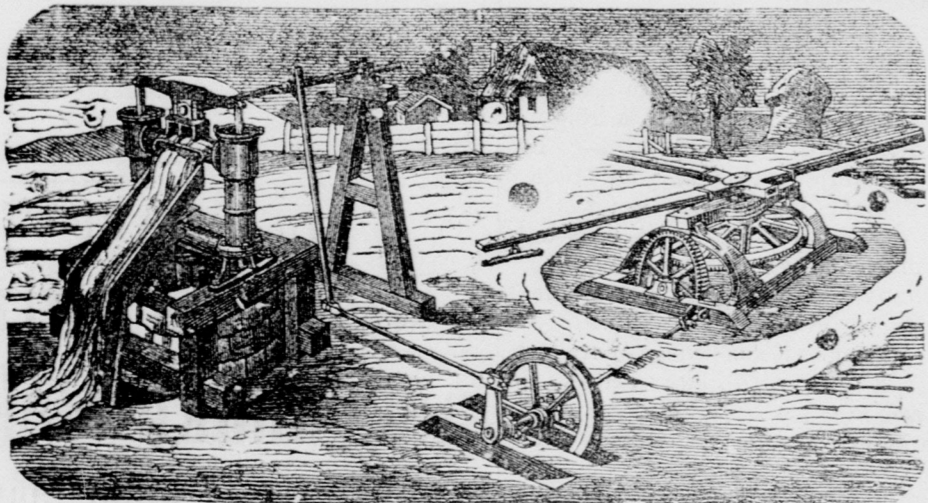
Kelt Szatmár, 1887. aug. 27.

Oravecz János,
gazdasági tan.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára harang és ércöntődéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetők berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes űrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchényi-utca, SIMON-ház.

Kész női ruha és divatárú üzlet.

Üzlet megnagyobbítás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet tetemesen megnagyobbítottam és azt a jelenkor igényeinek megfelelőleg dusan berendeztem, és előnyös összeköttetésem által azon helyzetben vagyok, hogy a

legjutányosabb áruk

mellet ajánlhatom a n. é. közönség b. figyelmébe nagyváltásztéku

r u h a k e l m e,

fekete-ternó, flannel-kazán, mindennemű selyemáruk,

dizsek, rövidárak és minden
e szakmába vágó cikkek nagy raktárát.

Mély tisztelettel

Stern Izidor,

Rubák mérték után pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Gyermek felöltők és ruhák nagyraktára.

Paplan, rövidárú és fehérnemű.

Felöltők és Bunkák (Muff) Karmantyuk.

Érmelléki borok

50 literen felüli hordókban
nállam folyton kaphatók

BERGER MÓR

pálinka és bor kereskedő
hatvan-utca végén 1536.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer
a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy Főhímulhatatlan
étvágyhiány, gyomor-
morogás, rozsa illatú levelet, fel-
fúvódás, savanyú
felbőfés, köhögés,
gyomorhurut, gyomor-
morogás, homok- és
darabképzés, túlsá-
gosság nyálkaképzés,
dés, sárgaság, női
és hányás főfájásba
a gyomortól eredő,
gyomorgörög, szék-
szorulás, a gyomor-
nak étellekkel és ita-
kokkal való túlterhelése, giliszták, lép-
máj- és aranyeres bántalmak esetében.
Egy üveges ára határátúti utasításal
együtt 12 kr.
Központi székhely Brady Károly
gyógyszerháza által Kremserben
457
(Mórvárosban)
Kapható minden gyógyszerárban.
Óvás! A valódi máriacelli gyomor-
csöppeket sokat hamisítják és utá-
nozzák. A valódiság jelét minden
üvegnek piros, a fenti védjegyvel
ellátott borítékba kell göngyölni, min-
de a minden üveghez mellékelt hasz-
nálati utasításon meg kell jegyezve
leni, hogy az Kremserben Gusek
Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Táncztanítási jelentés.

Alóírott tisztelettel jelentem, hogy az ideai táncztanítási tanfolyamot szeptember hó 5-én megkezdem, és igyekezni fogok a bennem helyezett bizalomnak tőlem telhetőleg megfelelni.

Előjegyzések eszközölhetők T. Forgács K. ur főútczái ékszer kereskedésében, esetleg lakásomon Teleky-utca 2135 sz. A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Bleyer József
tánczmester.

A LEGJOBB
ezigaretta-papír
a valódi

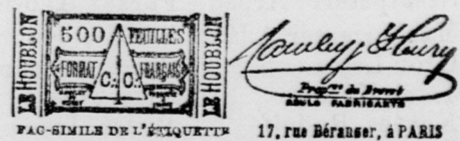
LE HOUBLON

francia gyártmány.

Cawley és Henrytől Párisban.

Utánzásoktól mindenki óvatik.

Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegyészeti tanár urak által legjobban ajánlatik, és pedig kitűnő minőség-határozott tisztasága miatt, és mert annak semminemű egészségre ártalmas kel-
lék nincs hozzáadva.

Szerkesztőség és

Széchényi-utca SIMON-kereskedésével

HIRDETME

előfizetési pénzek és a kiad-
valamiut a lap szele
minden k ö z l e m é n y

Bérmertetlen levelek es
fogadtatna

XIV. évfolyam

A helyzet

(T.) Mivel hogy nem akarok jó próhaborura áll az id biztatásai és kilátás szemben mit sem dol valamennyi, fe van rá készülve még csirájában va csira; a felhő még gelyén sötétlik, de Am tekintünk a dekorációkra, es leményadásokra, é rumra semmit nem lóságot vegyük kr

Oroszország e dort, mert nem el a szobraujét, nem ismeri el a s tott fejedelmet, nem neki való; é is fogadja el a b orossal szembezz a muszka czárt, h delmet, a mit a tesz, és javasolja Erre meg Bulgári neki való. Es a d Fejedelem nincs. I mányozza Bulgári lapot, mint amilye zonytalan szokott

Ez alatt a b Európától a fejed a muszka czarra, a mingreliai herc tan szialelve az eg és fenyegető híd várhatunk!

A bolgárok modnak, a portá

Európa a cárra, hercegre mutat:

A „Debreczeni

Serge

— E

Ita: VEZ

— Faites v a bankadó segédje. Mindenké eléje miután pillantást v mondani akarta a r — Rien ne va — Száz Lajos egy hang, A bankár kio tett. Odafordult ah kat mondta: — On az, La lyogva folytatta: — Ime, — a

özhöz. Ez könnyedén — Ideje is vo gában. A közben a c tékpénzt szedett üs jobbra-balra.

A játékosok el is hagyták a ter nak megfelelő négy jegy az asztalon m — A bankár mindkétszer vesztet Az a kit Lab visszavonni tételét A marquis ha tán a croupierhez — Mennyi va Ez hirtelen te nyegre és így felel — Ezerütszáz — Tartom te Kioztotta a — Csakugyan kártya-szerencse ne